

Granskning av balanskravet och god ekonomisk hushållning 2022

Strömsunds kommun

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning.....	2
2. Inledning.....	3
2.1. Bakgrund	3
2.2. Syfte och revisionsfrågor	3
2.3. Avgränsning.....	3
2.4. Revisionskriterier.....	4
2.5. Metod och genomförande	4
3. Balanskrav och god ekonomisk hushållning	5
4. Granskningsresultat.....	6
4.1. Iakttagelser	6
5. Sammanfattande revisionell bedömning	9

1. Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Strömsunds kommun har EY, i syfte att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning, granskat om kommunen efterlever kommunallagens krav på en ekonomi i balans och om årsredovisningens resultat är förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2022.

Utifrån genomförd granskning lämnas följande svar på ställda revisionsfrågor:

Efterlever kommunens kommunallagens krav på en ekonomi i balans?

Grundat på granskningen av årsredovisningens återrapportering är vår bedömning att kommunen följer kraven på redovisning och beräkning av balanskravsresultatet och att kommunen efterlever kravet på en ekonomi i balans.

Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Rapporteringen av mål i årsredovisningen möjliggör inte en bedömning av om det *samlade* resultatet är förenligt med de mål som fullmäktige fastställt. Det som framgår är att de tre finansiella målen uppnås. Någon utvärdering av fullmäktiges tio verksamhetsmål görs inte och kommunstyrelsens bedömning av god ekonomisk hushållning bedöms inte på ett tydligt sätt inkludera det verksamhetsmässiga perspektivet.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- ▶ Utvärdera fullmäktiges övergripande verksamhetsmål i förvaltningsberättelsen.
- ▶ Lämna ett samlat uttalande om resultatet är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i årsredovisningen som även inkluderar verksamhetsperspektivet.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Enligt kommunallagen (KL) 11 kap. 1 § ska kommunen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs i juridiska personer som avses i 10 kap 2-6 §§. Kommunen ska enligt KL. 11 kap. 5 § varje år upprätta en budget för nästa kalenderår. Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Undantag får göras:

1. I den utsträckning som medel från en resultatutjämningsreserv tas i anspråk enligt KL. 11 kap. 14 §
2. Om det finns synnerliga skäl.

Enligt kommunallagen 11 kap. 20 § ska årsredovisningen lämnas över till fullmäktige och revisorerna snarast möjligt och senast den 15 april året efter det år som redovisningen avser.

Kommunen ska formulera verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning i budgeten. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska lämnas till fullmäktige inför behandlingen av årsredovisningen.

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av årsredovisningen.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning om kommunen efterlever balanskravet och om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Efterlever kommunen kommunallagens krav på en ekonomi i balans?
- ▶ Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

2.3. Avgränsning

Granskningen är avgränsad till kommunstyrelsen och år 2022. Styrelsen är enligt KL 11 kap. 19 § ansvarig för upprättandet av årsredovisningen.

Granskningen omfattar:

- ▶ En granskning och bedömning om kommunen efterlever balanskravet¹. I förekommande fall en bedömning av återställandet av ett negativt balanskravsresultat och eventuellt åberopande av synnerliga skäl.

---

¹Balanskravet innebär att budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna och att årets resultat enligt resultaträkningen och förändringen av det egna kapitalet ska vara positivt.

- ▶ En granskning och bedömning om utfallet avseende fullmäktiges verksamhetsmål² med betydelse för god ekonomisk hushållning. En samlad bedömning om utfallet är förenligt med fullmäktiges finansiella och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning.

2.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av följande:

- ▶ Kommunallagen (2017:725) 11 kap. 1 §, 5-6 §, 12-13 §§, 19-20 §§, 12 kap 2 §
- ▶ Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning
- ▶ RKR R15 Förvaltningsberättelse

2.5. Metod och genomförande

Granskningen av kommunens måluppfyllelse har genomförts i enlighet med Skyrevs rekommendation "RU Granskning av årsredovisning". Granskningen har skett genom genomgång av kommunens årsredovisning.

Utöver vår interna kvalitetssäkring har ekonomichef sakgranskat rapportutkastet. Detta för att säkerställa att revisionsrapporten bygger på korrekt fakta och uttalanden.

---

² Att de är korrekt härledda och korrekt beräknade/bedömda.

3. Balanskrav och god ekonomisk hushållning

Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av om mål och riktlinjer med betydelse för god ekonomisk hushållning (enligt kommunallagens 11 kap. 6 § första och andra stycket) uppnåtts och följts. Revisorerna ska bedöma om utfallen i årsredovisningen är förenliga med fullmäktigemålen.

Enligt kommunallagen ska:

- ▶ Kommunfullmäktige fastställa mål för god ekonomisk hushållning
- ▶ Uppföljning av dessa mål görs i delårsrapport och årsredovisning
- ▶ Kommunens revisorer granska och bedöma måluppfyllelsen

Syftet med dessa krav är att politikerna med hjälp av målstyrning och måluppföljning ska styra kommunen mot ändamålsenlighet och effektivitet.

Mål för god ekonomisk hushållning ska omfatta både finansiella mål och verksamhetsmål. Det mål som fullmäktige fastställt inom ramen för god ekonomisk hushållning är obligatoriska att utvärdera och bedöma i delårsrapport (prognos) och årsbokslut (utfall). Från och med 2019 ska mål formuleras och utvärderas även för kommunens bolag med återkoppling till fullmäktige. Det är kommunstyrelsen som i förvaltningsberättelsen ska utvärdera uppfyllelsen av de mål som kommunfullmäktige fastställt. Därefter ska revisorerna på basis av kommunstyrelsens utvärdering samt sin egen granskning av delårsrapport och årsredovisning bedöma uppfyllelsen av de mål som kommunfullmäktige fastställt.

Balanskravet är centralt för god ekonomisk hushållning. Balanskravet innebär att kommunens budget och årliga utfall ska vara positiva och att underskott ska återställas kommande år, såvida kommunfullmäktige inte beslutar om annat och hänvisar till "synnerliga skäl". Beräkningen av balanskravsresultatet, som är kopplat till kommunallagens bestämmelser, ska i förvaltningsberättelsen följa ett föreskrivet schema. Vid avstämning av balanskravet får exempelvis realisationsvinster inte medräknas. Avstämning av balanskravet ska göras i delårsrapport och årsredovisning.

4. Granskningsresultat

4.1. Iakttagelser

4.1.1. Balanskravsresultat

Förvaltningsberättelsen innehåller en balanskravsutredning som är uppställd i enlighet med gällande bestämmelser.

Tabell 1. Avstämning mot balanskravet

Mnkr	År 2022	Kommunstyrelsens bedömning	
Årets resultat enligt resultaträkningen	39,0		
- Samtliga realisationsvinster	-0,1		
+ Realisationsvinster enligt undantags- möjlighet	-		
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-		
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-		
+/- Återföring av orealiserade vinster och förlus- ter i värdepapper	-		
Årets resultat efter balanskravs- justeringar	38,8		
-Reservering av medel till resultat- utjämningsreserv (RUR)	-2,0		
+Användande av medel från RUR	-		
Årets balanskravsresultat	36,9		Kommunen har ett positivt balans- kravsresultat

Årets resultat har rensats från poster som inte härrör från den egentliga verksamheten i balanskravsutredning, i enlighet med den föreskrivna uppställningen. Upplýsningar om årets resultat efter balanskravsjustering och balanskravsresultatet redovisas. Årets balanskravsresultat uppgår till 36,9 mnkr och det finns inga underskott från tidigare år att återställa. Av balansräkningen framgår också att resultatutjämningsreserven uppgår till 55,3 mnkr vid utgången av år 2022 efter en föreslagen avsättning på 2,0 mnkr av årets resultat.

4.1.2. Bedömning

Grundat på granskningen av årsredovisningens återrapportering är vår bedömning att kommunen följer kraven på redovisning och beräkning av balanskravsresultatet och att kommunen efterlever kravet på en ekonomi i balans.

4.1.1. God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har fastställt en budget innehållande politiska prioriteringar och budgetram för 2022. Därutöver har en tilläggsbudget tagits i maj 2022 vilka visar att fullmäktige beslutat om tre finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Målen omfattar kommunen, men inte bolagen.

Budgeten innehåller även tio övergripande verksamhetsmål. Det framgår inte tydligt om dessa är mål är grunder för bedömningen av god ekonomisk hushållning.

Kommunfullmäktige har sedan tidigare antagit *riktlinjer för god ekonomisk hushållning* (november 2014). Här framgår att god ekonomisk hushållning innebär att såväl kommunens finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås, att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt samt att ekonomiska aktiviteter sker i enlighet med lagar, regler och etablerade normer. Det anges ingen ytterligare definition till stöd för kommunstyrelsens bedömning av när god ekonomisk hushållning kan anses vara uppfyllt.

4.1.1.1 Iakttagelser

Finansiella mål

Kommunstyrelsen utvärderar de finansiella målen som framgår av fullmäktiges budget enligt nedan:

Tabell 2. Finansiella mål

Finansiella mål	Utfall år 2022	Kommunstyrelsens bedömning
Resultatmål: 9 mnkr, motsvarande 1% av skatter och statsbidrag. Målet är reviderat till 15,4 mnkr, 1,7 % av skatter och statsbidrag.	Resultat: 39 mnkr motsvarande 4,4 % av skatter och statsbidrag.	Uppfyllt
Investeringsvolym: Max 31 mnkr förutom ombudgetering från föregående år (15,4 mnkr) 6,3 utökning av ram. Målet är reviderat till 52,0 mnkr	31 mnkr	Uppfyllt
Soliditeten inklusive pensionsåtagandet ska vara minst 16 %	25 %	Uppfyllt

Utöver de tre mål som framgår av fullmäktiges budget redovisar kommunstyrelsen uppföljning av ytterligare ekonomiska mål. Det handlar om resultat för avgiftsfinansierad verksamhet, affärsdrivande verksamhet, resultat och soliditet för koncernen.

Sammanlagt redovisar kommunstyrelsen utfallet för tolv ekonomiska mål att tio av dessa mål är uppfyllda.

Mål för verksamheten

Fullmäktige har i budget beslutat om tio övergripande verksamhetsmål för år 2022. Kommunstyrelsens uppgift är att utvärdera dessa och tillsammans med utvärderingen av de tre finansiella målen bedöma om kommunens utfall, sammantaget är förenligt med god ekonomisk hushållning.

Tabell 3. Fullmäktiges övergripande verksamhetsmål

Kommunfullmäktige har i juni 2021 fastställt övergripande mål för 2022:	
<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt god ekonomisk hushållning • Utvecklad samverkan med näringslivet • Attraktiv kommun med hög livskvalitet • Utveckling av framtidens skola • Fortsatt satsning på arbetsmiljö- och folkhälsofrågor 	<ul style="list-style-type: none"> • Insatser för klimatanpassning och miljöförbättringar • Utvecklad dialog med kommuninvånarna • Integration av nya kommuninvånare • Ökad jämställdhet och tillgänglighet • Minskad ungdomsarbetslöshet

*Kommunfullmäktige har beslutat att ett prioriterat mål i kommunen under 2022 är att minska ungdomsarbetslösheten.

Av förvaltningsberättelsen framgår inte utfallet av fullmäktiges övergripande målsättningar beslutade i budget 2022. De mål som kommunstyrelsen utvärderar i förvaltningsberättelsen är de effektmål som styrelse och nämnder antaget utifrån sina egenbeslutade inriktningsmål. Redovisningen består av den procentuella måluppfyllelsen för respektive styrelse/nämnd och ett sammanvägt utfall. I verksamhetsberättelserna framgår vilka mål som uppnåtts eller ej.

Kommunstyrelsen bedömning är att kommunen har en god ekonomisk hushållning. Bedömningen grundar sig i stor utsträckning på de finansiella målen och i låg utsträckning på fullmäktiges verksamhetsmål.

4.1.2. Bedömning

Rapporteringen av mål i årsredovisningen möjliggör inte en bedömning av om det *samlade* resultatet är förenligt med de mål som fullmäktige fastställt. Det som framgår är att de tre finansiella målen uppnås. Någon utvärdering av fullmäktiges tio verksamhetsmål görs inte och kommunstyrelsens bedömning av god ekonomisk hushållning bedöms inte på ett tydligt sätt inkludera det verksamhetsmässiga perspektivet.

5. Sammanfattande revisionell bedömning

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor är vår revisionella bedömning:

Revisionsfråga	Bedömning
Efterlever kommunen kommunallagens krav på en ekonomi i balans?	Ja
Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?	?

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- ▶ Utvärdera fullmäktiges övergripande verksamhetsmål i förvaltningsberättelsen.
- ▶ Lämna ett samlat uttalande om resultatet är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i årsredovisningen som även inkluderar verksamhetsperspektivet.

Skellefteå april 2023

Per Stålborg, uppdragsledare
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY

Christer Marklund, projektledare
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY